Redactiunea, Administratiunea Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă si învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḍi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şese lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 127. Braşovŭ, Joĭ 9 (21) Iunie 1888.

Braşovŭ, 8 Iunie st. v. 1888.

Intr'unulŭ din numerii trecuţĭ, înregistrândŭ faima colportată de ḍiarele maghiare, despre o „insultare a stégului ungurescŭ“, ce s'ar fi săvârşitŭ în timpŭ de nópte de către nisce studenţĭ dela gimnasiulŭ românŭ din Beiuşŭ, cu ocasiunea festivităţilorŭ de primire aranjate în acestŭ orăşel pentru episcopulŭ romano-catolicŭ Schlauch, amŭ ḍisŭ:

„Ni se pare, că şi în casulŭ de faţă avemŭ de a face orĭ cu o rĕutăciósă scornitură, orĭ cu-o tendenţiósă schimosire a celorŭ petrecute“.

Cunoscêndŭ destulŭ de bine modulŭ cum se tratéză asemenĭ „afacerĭ“ în foile ungurescĭ şi sciindŭ sĕ reducemŭ esagerările şoviniste la adevĕrata lorŭ valóre, ne-amŭ hotărîtŭ sĕ nu ne pronunţămŭ asupra lorŭ până ce nu se va limpeḍi lucrulŭ şi nu vomŭ primi informaţiunĭ esacte asupra celorŭ petrecute.

In cele din urmă ne sosiră şi aceste informaţiunĭ, carĭ ne punŭ în posiţiă de a judeca, décă au avutŭ séu nu motivŭ basatŭ foile ungurescĭ de a face atâta sgomotŭ, îndreptândŭ cele mai grave acusaţiunĭ în contra gimnasiului din Beiuşiu.

Prevederile nóstre s'au împlinitŭ.

Din raportulŭ clarŭ şi obiectivŭ, ce-lŭ publicămŭ mai josŭ, reiese în modŭ neîndoiosŭ, că avemŭ de a face în adevĕrŭ cu-o *tendenţiósă schimosire* a celorŭ întêmplate în Beiuşiu.

Scopulŭ şi tendinţa erau învederate.

Dér totuşĭ nu ne-amŭ aşteptatŭ ca afacerea din vorbă sĕ fiă esploatată cu atâta necruţare şi duşmăniă de către cei dela putere.

Nu ne-amŭ aşteptatŭ, cu tótă alarma ce au dat'o foile ungurescĭ, după obiceiulŭ lorŭ, în urma faimei înregistrate mai ântêiu de organulŭ guvernului „Nemzet“, ca lucrurile sĕ ajungă aşa departe, încâtŭ autorităţile sĕ nu se sfiéscă de a da năvală cu gendarmii asupra bieţilorŭ scolarĭ din Beiuşiu, făcêndu-le perchisiţiunĭ domiciliare.

Astfelŭ se schimbă situaţiunea.

Dintr'o copilăriă, urmată de faimele şi scorniturile cele mai esagerate, se nasce o cestiune fórte seriósă, care nu póte lăsa nepăsătorŭ nicĭ unŭ sufletŭ românescŭ.

Ne oprimŭ pentru aḍi la observările aceste, dér atragemŭ atenţiunea tuturorŭ Românilorŭ asupra raportului, ce'lŭ lăsămŭ sĕ urmeze şi care vorbesce prin espunerea liniştită a faptelorŭ petrecute multŭ mai elocuentŭ decâtŭ sĕ mai aibă lipsă de comentarŭ.

Machinaţiunĭ în contra gimnasiului din Beiuşŭ.

L. Schlauch, episcopulŭ catolicŭ de ritulŭ latinŭ dela Oradea-mare făcêndŭ visitaţiune pastorală pe la Ceica, Beiuşŭ şi Vaskoh, Maghiarii, mai alesŭ în Beiuşŭ, fără distingere de confesiune, au emulatŭ în zelulŭ de a-i face primire sgomotósă, cu tipŭ patrioticŭ, şi prin acéstă apucătură a impune şi altora de a se asocia lorŭ, căcĭ altfelŭ erau ameninţaţĭ de a fi timbraţĭ ca anti-patrioticĭ.

In Beiuşŭ s'au ridicatŭ stégurĭ pe edificii, ba încă şi pe stâlpii lampelorŭ (felinarelorŭ). Ce sĕ facă în astfelŭ de împrejurărĭ gimnasiulŭ? a trebuitŭ sĕ pună şi elŭ stégŭ; după arborarea lui însĕ s'a observatŭ, că a dispărutŭ de pe gimnasiu; dirigentele gimnasiului făcêndŭ cercetare unde este, l'a aflatŭ căḍutŭ în canalulŭ straşinei edificiului, de unde l'a redicatŭ, l'a arboratŭ din nou şi a statŭ la locŭ până ce au duratŭ festivităţile primirei.

Totŭ în acea nópte s'a aflatŭ unŭ stégŭ ruptŭ şi altulŭ asvêrlitŭ în noroiu sub o punte. Aceste suntŭ faptele constatate.

Investigaţiunea făcută a doveditŭ, că stégulŭ de pe gimnasiu l'a luatŭ şi l'a pusŭ în canalŭ unŭ lucrătorŭ, căruia pentru acéstă faptă, studentulŭ A. B...n i-a datŭ 50 cr. Studentulŭ s'a desvinovăţitŭ, ḍicêndŭ că cei 50 cr. pentru aceea i-a datŭ lucrătorului, ca stégulŭ sĕ-lŭ aducă josŭ, ca apoi sub elŭ sĕ iasă studenţii la întêmpinarea episcopului; dér, precum se spune, numitulŭ lucrătorŭ, şi dóră şi unŭ altŭ soţŭ alŭ sĕu, sĕ-lŭ fi desminţitŭ pe B...n. Cine a trasŭ josŭ celelalte douĕ stégurĭ, unulŭ de pe unŭ felinarŭ, şi altulŭ dela o casă mică încă nu s'a putută lămuri.

Publiculŭ cetitorŭ de ḍiare a vĕḍutŭ că afacerea cu steagulŭ Beiuşanŭ primadată s'a publicatŭ în ḍiarulŭ „Nemzet“; lucrului i s'a pusŭ córne marĭ, că adecă studenţii s'arŭ fi opusŭ arborărei stégului, şi după ce n'au putut'o împedeca, l'ar fi luatŭ cu forţa de pe gimnasiu şi l'arŭ fi ruptŭ.

După aceea s'au lăţitŭ prin ḍiare minciunĭ, că profesorii au agitatŭ pe studenţĭ, şi că profesorulŭ L. s'a îmbrăcatŭ în vestminte femeiescĭ, şi êstmodŭ umbla nóptea pentru a rumpe stégurile ungurescĭ.

Tóte aceste faime neruşinate au făcutŭ rotogolŭ prin ḍiarele ungurescĭ pe lângă timbrare de dacoromânismŭ, de vrăşmăşiă în contra patriei şi a elementului ungurescŭ. S'au scrisŭ multe verḍĭ şi uscate în contra gimnasiului şi a spiritului ce domnesce în elŭ, totŭ cu conclusiunĭ, că Cartaginea trebue ştérsă de pe faţa pămêntului.

Fanaticii Ungurĭ Beiuşenĭ, dândŭ mână cu cei dela Oradea, a cărorŭ capŭ este inspectorulŭ şcolarŭ din comitatŭ, de atuncĭ nu încétă cu diatribele în ambele ḍiare locale din Oradea în contra gimnasiului şi a agitaţiunilorŭ valahice, ba cerŭ închiderea gimnasiului cu insistenţă.

Deşi în urmă însu-şi corespondinţii ḍiarelorŭ numite au declaratŭ, că stégulŭ de pe gimnasiu nu s'a luatŭ cu forţa, nu s'a ruptŭ, şi că faima despre profesorulŭ îmbrăcatŭ femeesce este numai o fabulă şi o fantasiă, totuşĭ declaraţiunile direcţiunei gimnasiale şi ale profesorilorŭ devinŭ obiectulŭ derisiunei lorŭ, îşĭ batŭ jocŭ de ele; le denaturéză şi esplică altfelŭ; adecă nu suntŭ primite *nu e pardonŭ*. Pentru ce? Pentru că în Valahĭ potŭ lovi fără témă de a fi pedepsiţĭ; décă gimnasiulŭ şi profesorii arŭ fi scutiţĭ în posiţiunea lorŭ bunăóră ca generalulŭ Catty, gurile setóse de sânge s'arŭ închide.

Tînĕrulŭ B...n pentru fapta sa nesocotită şi pruncéscă şĭ-a primitŭ pedépsa cea mai aspră: eschiderea din gimnasiu, şi prin asta afacerea ar puté fi isprăvită; dér nu! căcĭ patriotismulŭ şovinistŭ cere, ca pentru fapta unuia sĕ fiă pedepsită o instituţiune întrégă; decĭ s'au pornitŭ perchisiţiunĭ domiciliare; *gendarmii în Beiuşŭ deschidŭ lăḍile şi pulpitele studenţilorŭ din casă în casă; le secvestréză tóte epistolele, scrierile, versurile*, etc. îi întrébă ce audŭ din gura profesorilorŭ, că iubescŭ ei pe Ungurĭ, şi *cine'i învaţă cântece naţionale;* adecă vreau sĕ pĕtrundă şi rărunchii tinerimei. Vréu sĕ adune materialŭ în contra instituţiunei gimnasialĭ; acum se aude că viceşpanulŭ comitatului este esmisŭ ca comisarŭ guvernialŭ în afacerea gimnasiului. Tinerimea gimnasială a eşitŭ în corpore înaintea episcopului, i-a formatŭ cordonŭ, după aceea l'a întêmpinatŭ cu cântecele corului sĕu în limba maghiară, i-a făcutŭ conductŭ cu torţe, dér aceste nu ponderéză nimicŭ; nicĭ că s'au pomenitŭ în ḍiarele locale, nicĭ din suita episcopului Schlauch nu s'au găsitŭ vreunulŭ, care sĕ le facă cunoscute în publicŭ.

Iritaţiunea produsă prin ḍiaristică şi susţinută cu măiestriă, are scopulŭ de a intimida pe Românĭ şi de a face din sufletele mai slabe instrumente ale uneltirilorŭ duşmănóse.

Cei puternicĭ potŭ trîmbiţa în lume că ei stau pe terenulŭ „legiuitŭ“; şi că „dreptatea“ e a lorŭ; ei potŭ continua machinaţiunile lorŭ în contra gimnasiului din Beiuşŭ, dér că asemenea fapte întărescŭ óre legătura între naţionalităţĭ este altă întrebare.

Cei ce influinţéză asupra politicei maghiare moderne bine sĕ cumpĕnéscă: că în casurĭ de nevoi, patria nu va fi apĕrată nicĭ de Turcĭ, nicĭ de Polonĭ, ci de braţele acelora carĭ locuescŭ în ea.

Bihorénu.

Noutăţi din Bucuresci.

Declaraţiunea cu care redacţiunea „*Gazetei Transilvaniei*“ a însoţitŭ precedentulŭ meu articolŭ, făcêndŭ în cercurile publiciştilorŭ dela noi cea mai bună impresiune, mĕ aflu îndemnatŭ a urma cu *Noutăţile* mele, pe câtŭ se póte de esacte pe atâtŭ şi de nepărtinitóre.

Alegerile în capitală s'au terminatŭ, *oposiţiunea-unită* a eşitŭ triumfătóre. Constituirea consiliului se va face în ḍilele aceste.

Orăşenii aştéptă cu nerăbdare sĕ védă pe noii consilierĭ trecêndŭ dela vorbe la imperiulŭ faptelorŭ. Multe şi numeróse cestiunĭ îşĭ aştéptă deslegarea lorŭ şi dela potrivita şi nimerita lorŭ soluţiune atêrnă în mare parte bunăstarea oraşului.

Nefiindŭ însĕ chemarea mea a întreţiné pe cetitorii d-vóstrĕ cu afacerĭ locale, voiu avé în vedere numai cestiunĭ de interesŭ generalŭ pentru Românismŭ şi a cărorŭ discuţiune aparţine interesului publicŭ alŭ tuturorŭ Românilorŭ fără deosebire.

O cestiune de asemenea natură este şi aceea, că Capitala ţerii nóstre nicĭ până astăḍĭ n'are o statistică esactă relativă la numĕrulŭ locuitorilorŭ, la naţionalitatea şi ocupaţiunea lorŭ. Totŭ asemenea îi mai lipsesce şi statistica privitóre la mişcarea proprietăţii imobile urbane din care sĕ se pótă cu precisiune vedé, câte procente din numĕrulŭ proprietăţilorŭ se mai află încă în mâna Românilorŭ şi câte în a strĕinilorŭ. Numai cu chipulŭ acesta s'ar puté face lumină adevĕrată décă elementulŭ nostru, în *deceniulŭ din urmă*, adecă în timpulŭ când construcţiunile nu mai aveau sfêrşitŭ, a progresatŭ, s'a întăritŭ, séu a datŭ inapoi, a slăbitŭ?

Cu privire la progresulŭ séu regresulŭ neamului meu nu aparţinŭ nicĭ optimistilorŭ, carĭ décă vinŭ în Bucurescĭ şi vĕdŭ atâtea clădirĭ nouĕ susţinŭ că *naţia* a înaintatŭ, nicĭ pesimiştilorŭ, carĭ auḍindŭ prin centrulŭ oraşului vorbindu-se numai nemţesce şi franţuzesce, credŭ că ţéra asta o sĕ-şĭ pérdă caracterulŭ ei românescŭ. Eu, care ţinŭ calea de mijlocŭ, credŭ, că décă clasele nóstre stăpânitóre ar da ţĕrii o organisare seriósĕ, s'ar folosi de capacitatea şi munca ómenilorŭ onestĭ, elementulŭ românŭ ar da cu paşĭ repeḍĭ înainte şi s'ar consolida.

E adevĕratŭ că în acestŭ deceniu din urmă elementulŭ străinŭ a sporitŭ în ţéră în modŭ uimitorŭ şi mulţĭ dintre *veneticĭ* avêndŭ *slujbe grase*, séu făcêndŭ *trebur̆ strălucite* ca *furnisori* etc. au pusŭ mâna pe multe proprietăţĭ de ale Românilorŭ, pe carĭ din ce în ce mai multŭ au începutŭ sĕ-i strimtoréscă din *centrulŭ* capitalei spre *mahalale* (suburbii.)

Nicĭ nu póte fi altfelŭ. Financiarii şi economiştii noştri la înfiinţarea mai multorŭ institute comerciale s'au asociatŭ în mare parte cu capitaliştĭ strĕinĭ, mai cu sémă cu „*Gründerĭ*“ dela Pesta şi Viena. Capitalistulŭ străinŭ de odată cu alocarea capitalului îşĭ aduce şi ómenii sĕi pentru îngrijirea şi administrarea lui. D'aicĭ urméză, că la asemene institute de abia întâlnescĭ câte unŭ bietŭ Românaşŭ şi acela într'unŭ postŭ inferiorŭ şi retribuitŭ ca vai de elŭ.

Cine a datŭ pe la societăţile de asigurare *Dacia-Romania* şi *Naţionala* va confirma ḍisele mele. Tóte locurile grasŭ plătite suntŭ în mâna străinilorŭ. Şi şciţĭ la câtŭ se póte urca retribuţiunea unuĭ funcţionarŭ superiorŭ de pe la acele institute? La sume fabulóse cu carĭ apoi póte sĕ-şĭ cumpere case în Bucurescĭ şi sĕ-i mai şi rĕmâe pentru a juca rolulŭ pe care ilŭ jucau dispăruţii noştri boerĭ de odiniόră.

Totŭ cam acestŭ resultatŭ va da şi legea creată în favórea capitalelorŭ străine spre a incuraja înfiinţarea industriei naţionale. Cu câtŭ străinii în ţéră se vorŭ spori şi vorŭ acapara mai multŭ pămêntŭ, cu atâtŭ suveranitatea naţională va slăbi şi e unŭ lucru firescŭ ca capitalistulŭ fabricantŭ la stabilirea lui în ţéră sĕ aducă cu sine totŭ de afară şi personalulŭ tehnicŭ, care bucurându-se împreună cu patronulŭ lorŭ de privilegii şi drepturĭ deosebite d'ale pămêntenilorŭ, cu anevoie se vorŭ asimila, séu romanisa.

In faţa acestei împrejurărĭ ar fi de doritŭ, ca numai acelora sĕ li se acórde privilegii pe unŭ timpŭ mărginitŭ, carĭ la stabilirea lorŭ în ţéră vorŭ fi renunţatŭ în regulă la protecţiunea străină şi vorŭ cere îndată cetăţenia română, împunêndu-li-se totŭ de odată ca şi personalulŭ tehnicŭ, pe câtŭ cu putinţă va fi de a găsi ómenĭ calificaţĭ, sĕ şi'lŭ recruteze numai dintre Românĭ. Astfelŭ s'ar

puté încâtva ameliora pericolulŭ de a *eterogenisa* solulŭ nostru.

Neapĕratŭ în privința acésta ar fi mai multe de ḑisŭ, dér colónele unui ḑiarŭ fiindŭ înguste, ajunge numai sĕ semnalămŭ relele spre a se lua de cei în dreptŭ mĕsurĭ în contra lorŭ.

Pe lângă unŭ proletariatŭ semidoctŭ și pe lângă comercianțĭ speculanțĭ și capitaliștĭ fabricanțĭ, carĭ vinŭ din străinĕtate sĕ se așeḑe la noi, au începutŭ sĕ sporéscă în modŭ considerabilŭ și numĕrulŭ muncitorilorŭ străinĭ.

Mai cu sémă în acéstă privință ne oferă o tristă privelişte emigrațiunea cu dróia a Românilorŭ, Sașilorŭ și Sĕcuilorŭ din Transilvania. Nu e ḑi lăsată de Dumneḑeu ca sĕ nu veḑĭ cârdurĭ de asemenea emigranțĭ pe stradele Bucurescilorŭ, încâtŭ privindŭ la bărbațĭ tigorîțĭ, la femei palide cu copii sugacĭ în brațe, s'ar părĕ că aceștĭ ómenĭ arŭ fugi ca sĕ scape de vre-o primejdiă, și că n'ar venì dintr'o țéră a cărui guvernŭ se mândresce în lumea mare cu ordinea și cu binefacerile libertăților constituționale unguresci.

Dumineca prin parculŭ orașului, numitŭ *Cismegiu*, suntŭ tabere întregĭ de Sașĭ și Săsóice, de Sĕcui și Sĕcuience, ér pe piața Daciei stau cârdurĭ-cârdurĭ Ungurii de pe la Seghedinŭ, carĭ lucréză la întăririĭ.

Décă primulŭ ministru alŭ Ungariei ar vedé pe aceștĭ nenorocițĭ, alŭ cărorŭ numĕrŭ cresce înfricoșatŭ, nu sciu ḑeu, décă ar mai admite șoviniștilorŭ sĕi aderențĭ sĕ strige: *Extra Hungariam non est vita.*

O țéră din care fugŭ ómenii cu dróia, nu se póte mândri că ar domni în ea bună-starea. **Nourașŭ.**

Proclamația împĕratului Wilhelm II.

Cătră poporulŭ meu!

Voia lui Dumneḑeu a fostŭ ca din nou sĕ fimŭ cuprinșĭ de cea mai durerósă jale. Abia s'a închisŭ cripta, unde zacŭ rĕmășițele pămêntescĭ ale neuitatului meu domnŭ tata-moșŭ, și étă că și Maiestatea Sa multŭ iubitulŭ meu domnŭ tată a fostŭ chiămatŭ din acéstă lume la odichna vecînică. Eroica lui energiă, isvorîtă din supunerea sa creștinéscă, cu care a căutatŭ sĕ-șĭ împlinéscă datoriile sale regescĭ, cu tótă suferința sa, părea a da locŭ speranței, că viéța lui va fi conservată mai multŭ timpŭ patriei.

Dumneḑeu a hotărîtŭ altfelŭ. Regelui suferitorŭ, a cărui inimă bătea pentru totŭ ce era mare și frumosŭ, numai puține lunĭ i-au fostŭ date, spre a documenta și pe tronŭ nobilele însușirĭ ale spiritului și inimei, carĭ i-au câștigatŭ iubirea poporului. Virtuțile, ce-lŭ împodobeau, victoriile, ce le-a câștigatŭ odinióră pe câmpurile de bătăliă, vorŭ fi amintite cu mulțămire, pănă când vorŭ mai bate inimĭ germane, și o gloriă nepieritóre va face sĕ străluce figura lui cavalerescă în istoria patriei.

Chiămatŭ pe tronulŭ părinților mei, am luatŭ stăpânirea privindŭ la regele regilorŭ, și am promisŭ lui Dumneḑeu sĕ fiu, după esemplulŭ părinților mei, poporului meu unŭ principe dreptŭ și blândŭ, sĕ cultivŭ pietatea și frica de Dumneḑeu, sĕ apĕrŭ pacea, sĕ înaintezŭ bunăstarea țĕrei, sĕ fiu spre ajutorŭ sĕracilorŭ și asupriților, ér dreptului unŭ credinciosŭ păzitorŭ.

Décă rogŭ pe Dumneḑeu sĕ-mĭ dea putere de a împlini aceste datorințe regescĭ, ce mi-le impune voința sa, sunt condusŭ de încrederea cătră poporulŭ prusianŭ, ce mĭ-o oferă reprivirea în istoria nóstră. In ḑile bune și rele, poporulŭ Prusiei totdéuna a fostŭ credinciosŭ regelui sĕu. La acéstă credință, care s'a dovedit față cu părinții mei în tóte timpurile și primejdiile nestrămutată, contez și eu în consciință, că-i rĕspundŭ și eu cu tótă inima ca principe credinciosŭ alŭ unui poporŭ credinciosŭ, amêndoi asemenea tarĭ în devotamentulŭ pentru patria comună.

Acéstă consciință a iubirei reciproce, ce mĕ légă cu poporulŭ meu, mĕ face sĕ sperezŭ, că Dumneḑeu îmĭ va da puterea și înțelepciunea de a-mĭ împlini oficiulŭ meu spre binele țĕrei și alŭ poporului.

Potsdam, 18 Iunie 1888.

Wilhelm.

SCIRILE ḐILEI.

Se anunță, că *manevrele militare de tómnă* se vorŭ ține în anulŭ acesta nu între Sighișóra și S. Sângeorgiu, ci *între Sighișóra și Tĕrgulŭ-Mureșului.*

***

Comitatulŭ Cojocnei, avêndŭ în vedere *înmulțirea peste mĕsură în timpulŭ din urmă a concubinatelorŭ*, a adresatŭ cătră ministrulŭ de culte o representațiune, pe care a trimis'o și celorlalte comitate cu rugarea de a-o sprijini.

***

D-lŭ capelanŭ castrensŭ din Clușŭ *Demetriu Popŭ* este transferatŭ la *Foca în Bosnia*, unde va pleca în 25 Iunie n.

***

Invĕțătorulŭ și preotulŭ *Vasile Domșa* din Cernatulŭ Săcelelorŭ, fiindŭ alesŭ ca preotŭ în comuna *Toraculŭ-mare*, comitatulŭ Torontalului, în Bănatŭ, aflămŭ că erĭ 7 (19) Iunie a plecatŭ la noulŭ sĕu postŭ. D-lŭ Vasile Domșa era unŭ zelosŭ învĕțătorŭ și unŭ bravŭ preotŭ; de aceea învĕțătorii și preoții sĕcelenĭ precum și comuna Cernatŭ regretă multŭ, că-lŭ perdŭ din mijloculŭ lorŭ. Îĭ dorimŭ succesŭ bunŭ la noulŭ postŭ la care fù chematŭ.

***

Mâne, în 21 Iunie n., au a se presenta la pertractare înaintea *comisiunei pentru mĕsurarea de dare*, întrunită în casa sfatului Nr. 1 din cetatea Brașovului: producenții stampiliilorŭ de cauciucŭ, pietrarii, zidarii, legătorii de cărțĭ, posesorii de tipografii, funarii, lăcătușii, măcelarii, salamierii, cojocarii, inginerii, orologerii și brutarii. — Poimâne, 22 Iunie: Samsarii, postovarii, căldărarii, croitorii, pirotechnicii, curelarii, advocații, agenții, societățile curățirei stradelorŭ, antre-prenorii, musicanții orășenescĭ, cărnățarii, musicanții, vênḑĕtorii de zarzavaturĭ, vênḑĕtorii de vechiturĭ, arendașii de hotele, de case și de pămêntŭ.

Mórtea împĕratului Frideric III.

Vinerĭ diminéța, în 15 Iunie, și în Berlinŭ și în Potsdam se scia, că împĕratulŭ este fórte rĕu. In castelŭ nu puteau intra decâtŭ cei cu carte. Ferestrile odăiei imperiale nu se puteau vedé de mulțimea dela pórtă. In tăcere și în mâhnire stau lângă pórtă numeroșĭ representanțĭ ai gazetelorŭ germane și străine, și o mulțime de publicŭ.

Astfelŭ trecŭ vremea pănă la 11. Peste câteva minute după óra 11 inimele tuturorŭ se înfiorară. Stégulŭ castelului căḑŭ de odată la jumĕtatea prăjinei.

Impĕratulŭ a murítŭ! strigă dela pórtă unŭ ofițerŭ de ordonanță.

La minutŭ, biroulŭ telegraficŭ alŭ stațiunei Wildpark se umplŭ de lume, carĭ voiau sĕ telegrafieze la Berlinŭ și în tóte părțile. Bărbați și femei plângeau cu lacrĕmĭ pe tóte stradele. După marturĭ ocularĭ, étă cum s'au petrecutŭ ultimele momente:

Când doctorii sosiră la castelŭ pe la orele 8 și jum., găsiră pe împĕratŭ în agoniă cu ochii închișĭ. Din când în când îi deschidea și privea pe cei ce-lŭ înconjurau. Și recunoscea pe toțĭ. La capŭ sta împĕrătésa, care dela 4 de diminéță nu se mișcase din loculŭ acela, lângă ea principele imperialŭ Wilhelm, principesele fiice, principele Enric.

Impĕratulŭ rĕsufla liberŭ și fără greutate. Pănă la sfĕrșitŭ nu șĭ-a perdutŭ cunoscința; din când în când mâna lui strîngea slabŭ mâna eroicei sale soții. Pulsulŭ devenia din ce în ce mai iute.

Când ceasorniculŭ castelului bătea primulŭ cuartŭ după 11, respirațiunea și pulsulŭ încetă. *Imperatulŭ murise după o domniă de 99 de ḑile.*

Nenorocita de împĕrătésă, care se ținuse peste puterile omenescĭ ca sĕ nu plângă, putŭ acum în voiă sĕ verse lacrimĭ. Principele Wilhelmŭ plângea de asemenea.

Singura persónă streină, care se mai afla acolo în momentulŭ când Fridericŭ III își dĕdŭ sufletulŭ, era generalulŭ-locotenentŭ von Mischke, unulŭ din pretinii iubițĭ ai împĕratului. Veniră pe pe urmă și alții împreună cu doctorii. La 2 ceasurĭ sosì și principele de Bismarck, care se duse întêiu la împĕratul celŭ nou, la Wilhelm II.

*

Jalea în Berlinŭ era mare. Pe bulevarde (unter den Linden) pretutindenĭ doliu. Circulațiunea pe stradele cele marĭ era multŭ mai mică. Ḑiarele se cumpărau îndată ce apăreau în nenumĕrate edițiunĭ.

La Postdamŭ aceeașĭ întristare. Castelulŭ era închisŭ.

Joi, 2 (14) Iuniu, ḑiua nascerei fetei sale, împĕratulŭ i-a scrisŭ pe biletŭ următórele cuvinte: „Fii bună și harnică cum ai fostŭ pănă aḑi, și-țĭ va fi cu bine, după dorința murindului tĕu tată“.

*

Duminecă era îmbulzélă estraordinară la gara de Potsdam. La fiecare cuartŭ de oră pleca câte unŭ trenŭ separatŭ. Locuitorii capitalei cu miile așteptau trenurile; deputațiunĭ cu cununĭ, femei cu darurile lorŭ, profesorĭ, artiștĭ ș. a. carĭ toțĭ voiau sĕ mai véḑă odată pe binefăcĕtorulŭ lorŭ. Toțĭ voiau sĕ 'șĭ câștige intrare în castelulŭ Friedrichskron, unde zăcea pe patulŭ morții împĕratulŭ Fridericŭ.

Coștiugulŭ cu cadavrulŭ era așeḑatŭ în galeria Iaspis din fața parcului. Pĕreții erau îmbrăcațĭ în negru. La o parte era redicatŭ unŭ micŭ altarŭ, deasupra căruia atêrna o icónă cu capulŭ lui Christosŭ din colecțiunea de tablourĭ dela Sanssouci. Pe o perină albă de atlasŭ odihnea capulŭ împĕratului Fridericŭ. Corpulŭ în urma disposiției rĕposatului era acoperitŭ în mantaua militară, la gâtŭ se afla ordinulŭ Pour le mérite și pe peptŭ marele cordonŭ alŭ crucei de ferŭ și crucea de ferŭ cl. I. Dela unŭ capĕtŭ pănă la celălaltŭ alŭ coștiugului era desfășuratŭ stindardulŭ regalŭ purpuriu cu corónă de aurŭ, cu vulturii negri, cu crucea de ferŭ. Pe stindardŭ erau așeḑate trei ramure de finicŭ și jurŭ împrejurŭ tóte florile și cununile dela fii și rudeniile monarchului. La capulŭ coștiugului ardeau 4 candelabre marĭ, luminările din policandrele de tavanŭ erau asemenea aprinse.

*

Conductulŭ funebru. Orașulŭ Potsdam e adêncŭ cernitŭ. Stégurĭ și covóre negre se vĕdŭ pe tóte casele, mai alesŭ prin stradele pe unde avea sĕ trécă conductulŭ. Pe cale erau aprinse mulțime de flambonii. Pórta de Branden-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Snóve și povești slavice

Istorisite după F. S. Kraus.

Văcarulŭ voinicŭ și văcuța băltată.

(Fine.)

Fĕrtații plecară mai departe și merseră și merseră pănă ce Sfarmă-pietri zări un palatŭ departe, departe și alergă înainte, sĕ le dovedéscă fĕrtaților, că și elŭ e voinicŭ; ajunse înaintea palatului și strigă: „Cine locuește în palatŭ, sĕ iasă la ivélă sĕ se lupte cu mine.“ Nu sfîrșesce bine vorba și unŭ Divŭ cu trei capete eși din palatŭ, puse ghiara pe Sfarmă-petri și 'lŭ trânti de pămênt. Sfarmă-pietri începŭ sĕ strige: „Scăpați-mĕ, scăpați-mĕ.“ Voiniculŭ văcarulŭ venea domolŭ pe drumŭ și povestea cu tovarășii; numai ce aude strigândŭ. Văcarulŭ grăi cătră fĕrtații lui: „Ce sĕ fiă asta?“ Se uită și nu vĕdŭ pe Sfarmăpietri; și-au adusŭ aminte, că plecase mai nainte sĕ se bată cu vre-unŭ Divŭ și porniră mai repede. Când sosiră, vĕḑură pe Divulŭ sugrumândŭ pe Sfarmăpietri. Atuncĭ strigă văcarulŭ voiniculŭ cătră Divŭ: „Dă-i pace mĕi și vino încóce, sĕ te bațĭ cu mine, sĕ vedemŭ cine-i mai de trébă, tu orĭ eu?“ Nu sfîrși vorba și Divulŭ se aruncă la văcarulŭ voiniculŭ. Văcarulŭ l'apucă c'o mână de céfă, cu cealaltă de picióre și-lŭ trânti de pămêntŭ, câtŭ a pututŭ mai tare. Dér totŭ nu-lŭ trânti de ajunsŭ de tare căcĭ numai unŭ capŭ își sparse. Decĭ mai puse odată mâna pe elŭ, îlŭ turti de părețele palatului și voia sĕ-lŭ sugrume. Divulŭ începŭ a se ruga: „Dăruește-mĭ viéța și nu 'mĭ mai sparge capetele, eu îțĭ dăruescŭ palatulŭ și nevasta!“ Văcarulŭ voiniculŭ îi dete drumulŭ; dér abia scăpase Divulŭ, și'i și veni calulŭ înaripatŭ și 'lŭ ridică în vĕzduhŭ.

Fĕrtații merseră mai departe, vorbiau una, vorbiau alta; numai ce audŭ unŭ strigătŭ, sĕ-i asurḑéască de putернicŭ ce era. Sĕ uită prin prejurŭ și vĕd că lipsesce „Crapă-copacii“. 'Și aduseră aminte, că plecase mai nainte sĕ se lupte cu vre-unŭ Divŭ. Dau mai iute, sĕ ajungă la vreme, și vĕdŭ unŭ palatŭ mare și unŭ Divŭ cu patru capete, ér Divulŭ strivia de pĕreți pe „Crapă-copaciu“ și îlŭ sugruma. Văcarulŭ voiniculŭ strigă: „Dă-i pace fĕrtatului, mĕi făleţule; hai încóce și te luptă cu mine sĕ ne mĕsurămŭ puterile!“ Divulŭ îi dete drumulŭ lui „Crapă-copacii“ și năvăli la văcarulŭ voiniculŭ. Văcarulŭ îi puse o mână în spate, cu alta îlŭ prinse dela genunchĭ și-lŭ trânti de pămêntŭ câtŭ putŭ de tare. Dér totŭ nu-lŭ trântise de ajunsŭ de tare, căcĭ numai un capŭ își sparse. Mai puse odată mâna pe elŭ, îlŭ strivi de ḑidulŭ palatului și voia sĕ-lŭ sugrume. Divulŭ începŭ a se ruga: „Dărueşte-mĕ cu viéța, eu îțĭ dăruescŭ nevasta și palatulŭ!“ Voiniculŭ văcarulŭ îlŭ scăpă din mânĭ; dér abia scăpase Divulŭ și-i și veni calulŭ într'aripatŭ și 'lŭ ridică în vĕzduhŭ.

Fĕrtații merseră și mai departe și vorbeau ba de una, ba de alta, numai ce audŭ nisce strigăte, se uită și vĕdŭ că lipsesce Topesce-ferŭ și alérgă sĕ-i ajute. Ajungêndŭ vĕdŭ o cetate și unŭ Divŭ cu cincĭ capete; Divulŭ tocmai strivea pe Tepesce-ferŭ de pĕreţĭ și voia sĕ-lŭ sugrume. Văcarulŭ îi ḑise: „Mĕi făleţule, mĕi, dă-i pace fĕrtatului și vino de te pune cu mine, sĕ ne mĕsurămŭ puterile!“ Divulŭ îlŭ lăsă pe Topeşte-ferŭ și năvăli la văcarulŭ voiniculŭ. Văcarulŭ voiniculŭ îi puse o mână în spate, cu alta îlŭ prinse dela genunchĭ și-i dete o trântélă. Așa îlŭ trânti de bine de i s'a făcutŭ unŭ capŭ totŭ fărîme și fărîme, îlŭ apucă și-lŭ strivi de pĕreţĭ și voia sĕ-lŭ sugrume. Divulŭ începŭ a se ruga: „Cinstește-mĭ viéța și eu ți-oiu cinsti palatulŭ și nevasta!“ Văcarulŭ voiniculŭ îi cinsti viéța. Abia scăpase Divulŭ, și-i și veni calulŭ într'aripatŭ și-lŭ ridică în vĕzduhŭ.

După atâtea isprăvĭ fĕrtații intrară în palatŭ și întrebară pe femeea Divului, cum ar fi mai ușorŭ sĕ ia cele patru palate cu ei. Femeia le dete o vĕrguță și-i ḑise voinicului văcarului: „Ia vĕrguța asta și bate cu ea în cele palate, palatele s'orŭ preface în patru mere de aurŭ, pune merele în sînŭ și du-te cu ele.“ Voiniculŭ văcarulŭ luă vĕrguța, lovì în palate de se făcură mere de aur, puse merele în sînŭ și plecă cu fĕrtații sĕ se întórcă acasă. Dér la gura prăpastiei, pe unde veniseră, vĕḑură o oștire mare. Divii adunaseră oștirea și fiindcă

burgŭ îmbrăcată în negru. Aleele în parculŭ castelului dela Sansouci suntŭ străformate într'o *via funeralis* și figurile din parcŭ îmbrăcate în negru. De pe la 9 óre începŭ se sorescă cu trenurĭ separate dela Berlinŭ persónele princiare, ministrii, funcțiunarii superiorĭ, oficerii, representanții autoritățilorŭ ș. a. Miliția, detașamente din tóte armele, sosiseră mai înainte. Soldații erau în ținută mare cu stégurile și stindardele. Mai sosiră și deputațiunile regimentelorŭ esterne, a cărorŭ șefŭ a fostŭ împĕratulŭ.

La $10^1/_2$ s'a pusŭ în mișcare dela castelulŭ Friedrichskron conductulŭ funebralŭ împĕrătescŭ. Inaintea castelului era postată miliția. După ce predicatorulŭ curții Kögel a datŭ binecuvêntarea mortului, pornì conductulŭ. Inaintea carului mortuarŭ călăreau 40 Gardes-du-Corps cu florŭ pe panțeră. După aceea urmară: personalulŭ curții, mareșalii, medicii, miniștrii cu însemnele imperiale. După coșciugŭ era purtatŭ calulŭ împĕratului, ce l'a călăritŭ în bătălia dela Wörth. După aceea veneau feldmareșalulŭ conte Blumenthal, cu sceptrulŭ și adjutanții Mischke și Winterfeld. După ei mergea cu pașĭ maiestaticĭ împĕratulŭ Wilhelm II, la drépta lui se afla regele Saxoniei, la stânga prințulŭ de Wales; după aceea venea singurŭ prințulŭ Enricŭ, apoi ceilalțĭ prințĭ, representanții puterilorŭ străine, ai consiliului federalŭ germanŭ, ai parlamentului etc. Musicele militare intonară unŭ coralŭ și tobele băteau năbușitŭ. Astfelŭ conductulŭ ajunse la biserica păcii.

Unŭ raportŭ școlarŭ.

Comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca, Iunie 1888.

(Fine.)

In 30 Maiu am asistatŭ împreună cu d-lŭ protopopŭ Pușcariu la esamenulŭ din comuna *Tirlișiua*. Din 54 pruncĭ obligațĭ, au fostŭ presențĭ și s'au esaminatŭ: 15 bĕețĭ și 12 fetițe. Școla în ordine și infrumsețată cu verdețurĭ. Pe mésă se aflau classificațiunile. S'a esaminatŭ din religiune, cetitŭ, și calculatŭ. Rĕspunsurile pruncilorŭ au fostŭ îndestulitóre. S'a observatŭ neregularitatea în frecuentarea școlei.

De aci amŭ mersŭ în comuna *Borleasa*. Școla amŭ aflat'o în rĕndŭ și decorată cu verdețurĭ, au fostŭ 9 băețĭ presențĭ și 13 fetițe. S'a esaminatŭ din religiune, cetitŭ, calculare și geografiă. La școla acésta în tótă privința suntŭ încă multe de doritŭ.

In comuna *Sita* s'au esaminatŭ 8 pruncĭ și 7 fete: din religiune, limba română și cantŭ. S'a neglesŭ frecuentarea școlei fórte multŭ.

Ómenii din comunele până aicĭ enumĕrate trăescŭ mai multŭ din prăsirea vitelorŭ și acésta e causa nefrecuentărei școlelorŭ în acéstă regiune.

In comuna *Spermeseu* s'au esaminatŭ 20 băeți și 12 fete, anume din religiune, cetitŭ, calculare și cantŭ. Rĕspunsurĭ clare și bune. Scrisorĭ de esamenŭ și clasificațiunĭ au lipsitŭ. Copiii altcum bine disciplinațĭ și în ordine.

In 31 Maiu s'a ținutŭ esamenulŭ în *Caianulŭ-mare*. S'au esaminatŭ pruncĭ 8, fete 7, anume din religiune, calculare și cetitŭ. Pruncii au frecuentatŭ școla fórte neregulatŭ. Școla nu e provĕdŭtă nicĭ pe departe cu cele necesare.

In *Caianulŭ micŭ*. S'au esaminatŭ 10 băețĭ și 11 fete. Scrisorile de probă și clasificările recerute erau pe mésa învĕțătorului. Școla frumosŭ decorată, școlarii curățițĭ și în ordine. S'a esaminatŭ din religiune, cetitŭ, calculare, declamațiunĭ. Rĕspunsurĭ clare și bune. Școlarii deșteptĭ și vioi.

In comuna filială, *Dobricŭ* s'au esaminatŭ băețĭ 15, fete 20. Invĕțătorulŭ, d. Iónŭ Boca din Caianulŭ micŭ, ca ambulantŭ, a esaminatŭ din religiune, cetitŭ și calculare cu succesŭ frumosŭ.

In *Ilișiua*. Școla și copiii în bună ordine. Se află și scrisorĭ de probă pentru esamenŭ; s'au esaminatŭ 12 băiețĭ și 10 fete, carĭ au rĕspunsŭ corectŭ și regulatŭ din religiune, cetitŭ, gramatică, calculare, declamațiunĭ și cantŭ. Progresulŭ doveditŭ face onóre atâtŭ învĕțătorului, d-lŭ Todorŭ Popŭ, câtŭ și directorului, d-lŭ Iónŭ Deacŭ, meritatului preotŭ localŭ, care încă punea dese întrebărĭ pruncilorŭ școlarĭ.

In *Ciceu-Cristurŭ*. Școla era frumosŭ decorată cu verdețurĭ și cu florĭ. Școlarii presențĭ erau 22 de ambe sexele. Scrisorĭ de probă și clasificările steteau la disposiția comisiunei și ascultătorilorŭ în regula recerută. Pruncii toțĭ în ordinea cea mai bună. S'a esaminatŭ din religiune, cetitŭ, scrisŭ, gramatică, geografiă, istoria patriei, calculare, cantŭ, declamațiunĭ etc. Aci amŭ avutŭ bucuria a vedé unŭ esamenŭ din cele mai bune. Pruncii s'au premiatŭ. Invĕțătorulŭ, d-lŭ Alexiu Rusu, merită tótă lauda pentru diligința sa, ér tînĕrulŭ preotŭ, d-lŭ Virgilŭ Olteanu, a datŭ dovedĭ și cu astă ocasiune, că portă unŭ viu interesŭ față cu școla încredințată direcțiunei d-sale. Déie ceriulŭ sĕ avemŭ multe esamene așa de bune ca celŭ din Ciceu-Cristurŭ! Adevĕratŭ că aicĭ a fostŭ și o frecuență mai regulată.

In comunele: *Nireșŭ*, *Piatra*, *Chiuza* și *Sesarmŭ* n'am pututŭ lua parte la esamene, am audițŭ însĕ din locŭ competentŭ, că a fostŭ îmbucurătorŭ progresulŭ doveditŭ în acele comune.

Nu-i vorbă, unde suntŭ învĕțătorĭ și preoțĭ harnicĭ, ca în Chiuza, în Piatra și Sesarmŭ, unde suntŭ totŭ preoțĭ tinerĭ și absolutĭ, în acele locurĭ și școlele suntŭ și vorŭ fi bune.

Cam acesta este resultatulŭ școlelorŭ din tractulŭ nostru în acestŭ anŭ școlarŭ, destulŭ de îmbucurătorŭ în genere luatŭ. Mai observŭ că și limba ungurescă s'a propusŭ mai în tóte școlile de mai susŭ. Acum, décă vomŭ avé în vedere neajunsurile cele multe cu carĭ au a se lupta bieții învĕțătorĭ poporalĭ românĭ, pe lângă salariele lorŭ de totŭ bagatele în cele mai multe stațiunĭ, va trebui sĕ recunóscemŭ, că învĕțătorii noștri prin zelulŭ lorŭ șĭ-au câștigatŭ deja unŭ frumosŭ titlu de dreptŭ la recunoscința poporului românŭ.

Imĭ încheiu acestŭ raportŭ dorindŭ dela Dumnedeu sĕ ajungemŭ câtŭ mai repede la o îmbunĕtățire și mai mare a școlelorŭ și învĕțămêntului nostru.

Simeonŭ Moldovanŭ,
învĕțătorŭ în Betlénŭ, ca esmisŭ la esamenele tractualĭ de éstŭ timpŭ.

Intêmplărĭ diferite.

Inșelătoriă. In Teresiopolŭ s'a descoperitŭ următórea înșelătoriă, ce s'a făcutŭ sub pretextŭ de liberare dela serviciulŭ militarŭ: Doi infanteriscĭ, un chelnĕrŭ și unŭ necunoscutŭ, au înșelatŭ pe părinții mai multorŭ soldațĭ cu sume însemnate. Acésta s'a întêmplatŭ astfel: Cei 2 infanteriștĭ aveau misiunea de a iscodi, carĭ dintre cameradĭi lorŭ au părințĭ cu stare. La aceștĭ părințĭ se presentă pungașulŭ, până acum necunoscutŭ, în uniformă de oficerŭ și sub pretextulŭ, că va scăpa pe fii lorŭ dela miliția, au storsŭ dela ei sume de 200 până la 1000 fl. „D-lui oficerŭ" i-a succesŭ a păcăli astfelŭ pe mulțĭ părințĭ. Sumele cu carĭ au pungășitŭ suntŭ fórte marĭ. Intanteriștii și chelnĕrulŭ au fost arestațĭ, dér „cavalerulŭ de industriă", deghisatŭ ca oficerŭ, a luat'o la sănĕtósa.

Dela camera comercială. Economatulŭ centralŭ reg. ung. alŭ postelorŭ și telegrafelorŭ din Budapesta escrie concursŭ cu terminŭ de 27 Iunie pentru *pânură, pânză de inŭ, sinóre, panglicĭ, bumbĭ* și *chipiurĭ*. Oferenții potŭ concura și numai pentru articulĭ singuraticĭ din cele amintite. Oferta este publicată în nrii 132—134 a. c. din „Budapesti Közlöny". Informațiunĭ se potŭ trage și dela camera comercială din Brașovŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.")

Berlinŭ, 20 Iunie. — Se dice că însușĭ împĕratulŭ a redactatŭ proclamațiunea. Împĕratulŭ este în contactŭ necontenitŭ cu miniștri. Consultările asupra discursului tronului încă nu s'au terminatŭ. În cercurile politice se confirmă, că caracterului pacinicŭ alŭ politicei germane i se va da espresiune neîndoiósă în discursulŭ tronului și că alianța dintre Germania și Austro-Ungaria va primì o nouă sĕrbătorescă accentuare.

Petersburgŭ, 20 Iunie. — Foile panslaviste discutândŭ schimbarea la tronŭ în Germania, esprimă speranța, *că acum îi va succede diplomației rusescĭ de a încheia unŭ tractatŭ de alianță cu Germania.*

DIVERSE.

Cea mai mare umbrelă din lume s'a fabricatŭ de Wilson, Matheson și Comp. din Glasgow, pentru unŭ rege din Africa vestică. Uriașa umbrelă se închide ca cele obicînuite, mĕsóră 21 urme în diametru și este înțepenită de unŭ bastonŭ din lemnŭ de mahagoni, care are aceeașĭ lungime. Invĕlitórea este din paiu de **Italia** și în vêrfŭ se află unŭ ornamentŭ totŭ de paie, care se sfêrșesce într'unŭ conŭ auritŭ. La întrebuințare se înțepenesce bastonulŭ umbrelei în pămêntŭ și umbrela se întinde. Sub scutulŭ acesteia póte ospĕta suveranulŭ aprópe 30 de óspețĭ.

Rectificare. In Nr. 125 alŭ fóiei nóstre, la telegrama din Berlinŭ este a se ceti: destrucțiunea laringei prin *cancer*, în locŭ de „concex", ér mai în josŭ este a se ceti *cavitate*, în locŭ de „cantitate."

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 20 Iunie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.49	Vênd.	8.50
Argintŭ românescŭ .	„	8.44	„	8.46
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.03	„	10.06
Lire turcescĭ . . .	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.89	„	5.92
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	111.—	„	112.
Discontulŭ	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 19 Iunie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	109.—
Renta de hârtiă 5%	87.35
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	151.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	95.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ terate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	115.25
Bonurĭ rurale ungare	105.20
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.90
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . .	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.75
Bonurĭ rurale transilvane	104.30
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	126.75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	125.10
Renta de hârtiă austriacă	79.30
Renta de argintŭ austriacă	81.—
Renta de aurŭ austriacă	110.15
Losurĭ din 1860	137.70
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	861.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	284.25
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	288.60
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.95
Napoleon-d'orĭ	$10.02^5/_{10}$
Mărcĭ 100 împ. germane	62.—
Londra 10 Livres sterlinge	126.30

Bursa de Bucurescĭ.

Cotă oficială dela 5 Iunie st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română 5%	90—	91.—
Renta rom. amort. 5% . . .	$91.^1/_2$	$92.^1/_2$
Renta convert. 6%	89.—	90.—
Impr. oraș. Buc. 10 fr. . . .	35.—	38. -
Credit fonc. rural 7% . . .	105.—	106.—
„ „ „ 5% . . .	$89.^3/_4$	$70.^1/_4$
„ „ urban 7%	107.—	$107.^3/_4$
„ „ „ 6%	98.—	99.—
„ „ „ 5%	$85.^1/_2$	86.—
Banca naț. a Rom. 500 Lei. .	945.—	960.—
Ac. de asig. Dacia-Rom.. . .	220.—	225.—
Ac. de asig. Națională. . . .	—.—	—.—
Aurŭ contra bilete de bancă .	$16.^3/_4$	17.—
Bancnote austr. contra aurŭ. .	2.—	22.—
Aurŭ contra argintŭ séu bilete	16.—	$16.^3/_4$
Florinŭ valóre austriacă . . .	2.01	2.

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

---

fĕrtații altă cale nu aveau, au trebuitŭ sĕ se bată cu tótă oștirea. Toțĭ patru au muritŭ aci, și Voiniculŭ văcarulŭ, căcĭ își uitase sĕ dică: „Văcuță bălțată vino de mĭ-ajută."

Văcuța bălțată tocmai se uita la năframă, vĕdŭ sânge pe ea și pornì, pornì sĕ caute pe văcarulŭ voiniculŭ, sĕ-lŭ îngrópe. Ajungêndŭ la prăpastiă unde se luptară fĕrtații cu Divii, găsì trupulŭ voinicului văcarului, luă o buruiană și-lŭ învià. După ce l'a înviatŭ, văcarulŭ voiniculŭ se rugă de văcuța bălțată sĕ-i învià și pe fĕrtații, și după ce văcuța i-a înviatŭ și pe ei, i-a grăitŭ vacarului voinicului: „Eu multă vreme nu voiu mai trăi, căcĭ fĕrtații tĕi țĭ-au pusŭ gândŭ rĕu. După ce voiu muri îngrópă-mĕ frumosŭ, sĕ-țĭ ajutŭ nu mĕ mai chema, ci chémă pe Dumnedeu, că de aci încolo eu nu mai am putere sĕ te ajutŭ." Vorbindŭ astfeliu, văcuța bălțată se întinse pe pămêntŭ și muri. Văcarulŭ voiniculŭ o îngropă.

După ce-au îngropatŭ pe văcuța bălțată fĕrtații merseră la gura prăpastiei și se urcară unulŭ după altulŭ pe funiă. Voiniculŭ Văcarulŭ rĕmase mai la urmă, căcĭ nu se prea încredea în fĕrtații lui; legă o piatră mare de funiă și scutură funia sĕ o ridice fĕrtații. După ce au ridicatŭ piatra cam până la mijloculŭ peșterei, au datŭ drumulŭ funiei, piatra cădŭ și sdroburĭ se făcŭ. Ce sĕ facă voiniculŭ văcarulŭ? Se întórse îndĕrĕtŭ, sĕ găsescă pe cineva și sĕ întrebe cum sĕ ajungă pe cealaltă lume. După ce-au umblatŭ multă vreme ajunse la nisce curțĭ și fiindŭ aprópe de curțĭ începŭ a striga: „hă, hă, de șéde cineva în curțile ăstea, iasă afară sĕ se lupte cu mine". In curțĭ erau trei frațĭ, dér nicĭ unulŭ n'a cutezatŭ sĕ iasă, căcĭ audiseră de unŭ vitézŭ mare, ce umbla pe-acolo. După ce văcarulŭ voiniculŭ s'a săturatŭ sĕ mai aștepte, intră în curte, găsì pe cei trei frațĭ și 'i ucise; trecŭ din casă în casă sĕ vadă ce mai e pe-acolo, și ajunse la o ușă și cum o deschise, îi sbură în față unŭ paloșŭ golŭ. Voiniculŭ văcarulŭ se sperià și închise ușa; o deschise éră și éră îi sbură paloșulŭ în față, și éră închise ușa. Când o deschise a treia óră, paloșulŭ îi sbură în față și-i grăi: „Nu te teme, că șciu eu, că mĭ-ai omorîtŭ pe stăpânii, dér tu vei fi stăpânŭ mai bunŭ. Nu te teme, ci intră și atêrnă-mĕ după umerĭ. Nu va mai fi de lipsă sĕ pui mâna pe mine de-aci încolo; de-i vré sĕ tai pe cineva dĭ'mĭ numai: „Paloșe, taie'lŭ!" și taiu pe orĭcine".

Voiniculŭ văcarulŭ intră în casă, își puse paloșulŭ după umerĭ, se duse în pivniță, sĕ'șĭ ia unŭ calŭ; încălecă, se ridică în vĕzduhŭ și într'o clipită ajunse pe cealaltă lume. Venindŭ pe lumea cealaltă vĕdŭ patru palate și îi părea că le mai vĕduse odată. Șĭ-a gânditŭ că aicĭ trebue sĕ fiă fĕrtații lui cei mișei; i-a chematŭ pe toțĭ sĕ se lupte cu dênsulŭ, și-i dise paloșului: „Paloșe, tae-i!" și paloșulŭ le tăiă capetele dintr'o lovitură. După aceea s'a însuratŭ voiniculŭ văcarulŭ cu nevasta cea mai frumósă dintre nevestele Divilorŭ, se făcŭ împĕratŭ în tótă țéra și împĕrățì vreme lungă, lungă cu norocŭ și în pace și de n'a muritŭ mai împĕrățesce și astădĭ.

Publicațiune!

81,8—1

Se dă în arêndă

MOȘIA „METELEU“

din Județulŭ Buzeu în România pe **9 anĭ,** adecă dela **23 Aprile 1889** pănă la **23 Aprile 1898** prin licitațiune, care se va ține în **24 Iuliu 1888** stilŭ vechiu, deodată și la Brașovŭ în Casa Comitetului parochialŭ alŭ Bisericei române ort. res. dela St. Nicolae și la Buzeu în România în „Hotelulŭ Moldavia.“

Condițiunile de arêndare se află: în Brașovŭ la Epitropia Bisericei „St. Nicolae“, în Buzeu la Domnii: Frații Stoicescu, Ioane Jarnea comercianțĭ și Vasile H. Stinghe amploiatŭ; în Bŭcurescĭ la Domnii C. Steriu și C. Pascu Case de schimbŭ; în Ploeștĭ la Domnii Frații Stănescu comercianțĭ; în Mizil la Domnii Vasilie et St. Pittis comercianțĭ; în Brăila la Domnulŭ Const. Molundacŭ comerciantŭ. —

Brașovŭ, 18 Maiu 1888 st. v.

Comitetulŭ Parochialŭ

alŭ Bisericei române ort. ort. dela St. Nicolae

în Brașovŭ.

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Brașovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.
Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Rêșnovŭ-Zêrnescĭ-Branŭ:* 12 óre 30 m. după amédĭ
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ:* 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rêșnovŭ-Zêrnescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte de amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Brașovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéça.
e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.

69

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Ḑiarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XII. — Apare în 1 și 15 ḑi a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustrațiunĭ frumóse; și publică articlii socialĭ, poesii, novele, schițe, piese teatralĭ ș. a. — mai departe tractéză cestiunĭ literare și scientifice cu reflesiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune viéța socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiunĭ din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individilorŭ din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România și străinătate 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Ḑiarŭ bisericescŭ, scolarŭ și literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XIV. — Apare în broșurĭ lunare câte de 2½—3½ cóle; și publică portretele și biografiile archiereilorŭ și preoțilorŭ mai distinșĭ, precum și alte portrete și ilustrațiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciințelorŭ teologice și între aceștia mulțime de predice pre dumínecĭ, serbătorĭ și diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice și scientifice-literarĭ; și în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte și scirĭ cu preferința celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică și literară. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanții primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cuĭ cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totŭ de aci se mai potŭ procura și următórele cărțĭ din editura propriă:

Apologie. Discusiunĭ filologice și istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescĭ în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulŭ broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Cuvêntărĭ bisericescĭ la tóte sĕrbătorile de peste anŭ, de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 cóle. Acest opŭ de cuvêntărĭ bisericescĭ întrece tóte opurile de acestŭ soiu apărute pănă acum — avêndŭ și o notiță istorică la fiă-care sĕrbătóre, care arată timpulŭ întroducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ și modul cum s'a stabilitŭ respectiva sĕrbătóre. Prețulŭ e 2 fl.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 20 cr.

Idealulŭ perdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însóre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțŭ. Prețulŭ 25 cr.

Branda sĕu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșŭ. Novelă istorică națională. Prețulŭ 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Prețulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulŭ 10 cr.

Hermanŭ și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinŭ Morariu. Prețulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Șuluțŭ. Prețulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Prețulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ și viorele, poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preț. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrósa sĕu **Cloșca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulŭ 20 cr.

Biblioteca Sătenului Românŭ. Cartea I, II, III, IV, cuprindŭ materii forte interesante și amusante. Prețulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă. Prețulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulŭ 30 cr.

Indreptarŭ teoreticŭ și practicŭ pentru învĕțămêntulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕțătorilorŭ și a altorŭ bărbațĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta, pentru aceea îlŭ și recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ și învĕțătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesațĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Prețulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulŭ 30.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unŭ volumŭ de peste 30 cóle. Prețulŭ 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruțŭ, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică forte bogată a acestui op — cuprindêndŭ compositiunĭ de totŭ soiulŭ de acte obveniente în referințele vieței socialĭ — se póte întrebuința cu multŭ folosŭ de către preoțĭ, învĕțătorĭ și alțĭ cărturarĭ românĭ. Prețulŭ 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecțiune de viersurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă ș. a. Prețulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scóla poporală pentru învĕțătorĭ și preparandĭ. Broș. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărțĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ fórte frumosŭ ilustrată. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pândă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele, Cu mai multe icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-ḑeu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ legatŭ și spedatŭ franco e 15 cr.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.